

prof. Anna Twardowska
AST im. Stanisława Wyspiańskiego
w Krakowie
Filia we Wrocławiu

Recenzja

pracy doktorskiej mgr Aleksandry Nieśpielak - Kubiak, w skład której wchodzi dorobek artystyczny i pedagogiczny oraz praca teoretyczna nosząca tytuł "Kontrasty", zawierająca ważne doświadczenia wyniesione z pracy podczas budowania postaci scenicznych w spektaklach pod tytułem "Moja sprawa" i "Nocleg w Apeninach".

Mgr Aleksandra Nieśpielak - Kubiak ukończyła Wydział Aktorski PWSFTviT w Łodzi w 1998r. Dyplom magistra sztuki z wynikiem bardzo dobrym uzyskała w roku 2002. Już podczas studiów debiutowała rolą Nicole w filmie "Demony wojny" w reżyserii Władysława Pasikowskiego. W kolejnych latach role w filmach i produkcjach telewizyjnych, także koprodukcjach międzynarodowych, przyniosły młodej aktorce uznanie reżyserów, zawodowych aktorów i czytelników Magazynu Filmowego "Cinema", co w 2002 roku zaowocowało przyznaniem p. Nieśpielak nagrody dla najlepiej zapowiadającej się aktorki roku. Nagrodą był wyjazd na Festiwal Filmowy w Cannes.

Początek drogi artystycznej p. Nieśpielak w znaczący sposób zaważył na jej dalszej karierze. Role filmowe, w których dotychczas zagrała, doświadczenia ze współpracy z najlepszymi reżyserami filmowymi i uznanymi polskimi aktorami pozwoliły artystce na zdobycie umiejętności, które są niezbędne w pracy przed kamerą zarówno w produkcji filmowej jak i telewizyjnej. Współpraca z Łukaszem Wyleżałkiem, Maciejem Dejczerem, Krzysztofem Krauze, w zespołach, w których grała czołówka polskich aktorów: Piotr Fronczewski, Wiktor Zborowski, Marcin Dorociński i nietuzinkowe zadania aktorskie w filmach nominowanych i nagradzanych na polskich festiwalach filmowych, największą ilość stanowią filmy obyczajowe. Począwszy od "Demonów wojny wg Goi", które otrzymały nominacje do nagród Orłów za najlepszy montaż, najlepsze zdjęcia i najlepszą muzykę, poprzez udział w konkursie głównym i nominowanym do Złotych Lwów filmu "O dwóch takich co nic nie ukradli", w reżyserii Łukasza Wyleżałka, po film "Wielkie rzeczy" w reżyserii Krzysztofa Krauze, który otrzymał Nagrodę specjalną prezesa SFP i nominację do Złotych Lwów.

Obok filmów fabularnych nagradzanych na festiwalach, w których grała p. Aleksandra Nieśpielak - Kubiak są także seriale, które cieszą się bardzo dużym powodzeniem, są nagradzane i nominowane do głównych nagród. "Złotopolscy", reż.

Radosław Piwowarski, "Twarzą w twarz", reż. Patryk Vega, nominowany za najlepszy serial w 2008r., czy "Barwy szczęścia", reż. N.Koryncka - Gruz, uznany za najlepszy serial obyczajowy, który otrzymał Złotą telekamerę w 2012r. Znaczące role w dramatach sensacyjnych, serialach telewizyjnych komediowych, kryminalnych, stanowią największą część twórczości aktorki. Od dramatycznej roli dziennikarki Nicole, korespondentki wojennej, która tropi zbrodniarzy ludności cywilnej na Bałkanach, roli Beaty, polskiej modelki porwanej przez rosyjską mafię (film "Gunblast vodka", reż. Jean Luis Daniel), czy interesujących postaci w serialach, przykładem Agentka specjalna - Anka, która współpracuje z terrorystami, aby odbić porwane dziecko, (serial "Twarzą w twarz", reż. Patryk Vega).

W 2015r. pani Nieśpielak zagrała w dramacie obyczajowym "Przebacz", w reżyserii Marka Stacharskiego, który otrzymał Pierwszą Nagrodę na Konkursie Nowe Filmy Polskie na 6. MFF Era Nowe Horyzonty. Recenzenci o roli artystki napisali: Świetne kreacje aktorskie - Aleksandra Nieśpielak...jest olśniewająca, gra z wyczuciem i temperamentem nawet najtrudniejsze sceny. (Wojciech Szot - Gildia Filmu, www.film.gildia.pl), "Przebacz" dociera do nas swoją prawdą i szczerością ludzkiego portretu. Nie mała w tym zasługa oczywiście pary wykonawców głównych ról, pięknie grającej Aleksandry Nieśpielak i równie dojrzałego w swojej kreacji Bartosza Turzyńskiego"(Artur Cichmiński www.stopklatka.pl).

Role w filmach i serialach telewizyjnych to jak dotąd największa część aktywności twórczej mgr Nieśpielak. Role teatralne są, można rzec marginesem. Aktorka zagrała w teatrze telewizji TVP 2 w spektaklu "Epitafium polskie", reż. G. Królikiewicz, w Teatrze Komedia w Warszawie zagrała Astrid w "Stosunkach na Szczycie", E. Taylora, reż. Jerzy Bończak i w Teatrze Studio w Warszawie w 2007r.wzięła udział w "Pasji" wg dramatu Petera Turriniego "Szatan i Śmierć", reż. Zbigniew Brzoza.

Znaczącą częścią działalności artystycznej p. Nieśpielak jest twórczość estradowa. Wykształcenie muzyczne (ukończone Liceum Muzyczne w klasie śpiewu solowego w Legnicy), pozwala artystce z powodzeniem realizować się w recitalach muzycznych, a także nagrywać płyty. W 2010r. nagrała płytę jazz-bosanowa "Dzień dobry dniu", na której śpiewa piosenki skomponowane przez uznanych kompozytorów min.Janusza Strobla i Włodzimierza Nahornego do tekstów Magdy Czapińskiej, Jonasza Kofty i Andrzeja Poniedziałkiego.

W 2014r. artystka zaznaczyła się w jeszcze jednej dziedzinie twórczości filmowej - podjęła się napisania scenariusza i wyreżyserowania serialu dokumentalnego noszącego tytuł "Polacy w Rzymie i Watykanie". Jest autorką 7 odcinków filmu zrealizowanego dla programu 2 TVP.

Wszechstronność zainteresowań Aleksandry Nieśpielak - Kubiak, uczestniczenie w warsztatach aktorskich w Ośrodku Grotowskiego, Studium Lee Strasberga w Nowym Jorku, sprawiły, że pani magister podjęła decyzję rozpoczęcia w 2015r. studiów doktoranckich i wypracowywania własnych metod treningu ciała i głosu aktora. Stypendium rektora umożliwiło podczas praktyk doktoranckich ze studentami Wydziału Aktorskiego PWSFtviT prowadzenie badań, ze szczególnym uwzględnieniem precyzyjności wyrażania ekspresji w teatrze, kinie i telewizji.

W pracy pisemnej noszącej tytuł "Kontrasty", doktorantka dzieli się doświadczeniami własnej pracy aktorskiej jakiej wymagało od niej zbudowanie dwu diametralnie różnych postaci scenicznych w dwu różnych spektaklach.

Każda nowa rola jest nowym zadaniem, nową pracą, którą aktor ma do zrobienia. Jak tą pracę wykona zależy od niego, ale także od reżysera, który ma własne wyobrażenie własną wizję spektaklu i pomysł jakimi środkami wyrazu chce osiągnąć zamierzony wcześniej cel. W jakim stopniu aktor ma wpływ na swoją rolę w spektaklu, własną kreację, zależy także od pozostałych twórców spektaklu scenografa, kompozytora, czasem od choreografa, który ustawia ruch sceniczny. Wyobrażenia wszystkich twórców buduje spektakl, który widzowie odbierają zgodnie z własną wrażliwością. Tyle tylko, że tworząc postać sceniczną aktor "nie może być tylko aktorem", jest osobą żyjącą swoim własnym życiem i żeby wcielić się w inną postać "musi przejść przez etap zapomnienia, oderwania się od rzeczywistości", doktorantka nazywa to "wyjściem z profanum aby wejść do sakrum. Oderwać się od rzeczywistości, aby zafunkcjonować prawdziwie w wykreowanej rzeczywistości". Ale aktor grając rolę jest w dalszym ciągu świadomą osobą, ze swoją pamięcią, umysłem i emocjami, osobą żyjącą własnym życiem. Technika zdobyta podczas treningu - nauki pozwala być jednocześnie osobą z własną tożsamością i postacią sceniczną. Grając rolę nie przestaje być sobą, ukształtowany przez kulturę w której wyrósł, jak był wychowany, nauczony rozpoznawania tego co dobre, a co złe.

Rola Matki w sztuce "Moja sprawa", Radosława Paczochy zagrana z ludźmi z niepełnosprawnością intelektualną z Teatru Biuro Rzeczy Osobistych w Gdyni, była dla aktorki doświadczeniem niezwykłym. Spektakl poruszający trudny problem zaspokajania uczuć ludzi z niepełnosprawnością, ich potrzeb emocjonalnych, problem zajścia w ciążę i odpowiedzialnego macierzyństwa była dla aktorki ważnym przyczynkiem do uświadomienia sobie, ale także innym, jak wiele trudnych i dotąd nierozwiązanych spraw towarzyszy życiu zarówno takich osób jak i ich rodzin.

Doświadczeniami wyniesionymi z tego eksperymentu artystycznego pani magister dzieliła się podczas wielu konferencji naukowych poświęconych problematyce roli teatru w życiu osób niepełnosprawnych. Przedstawienie "Moja sprawa" było prezentowane między innymi w ramach Festiwalu Ludzi Niepełnosprawnych w Lublinie w 2016r. Pani magister na konferencji naukowej w Kielcach w 2017r. wygłosiła odczyt pt: "Rola osób z zespołem Downa w sztuce i rola sztuki w ich życiu", a podczas Międzynarodowego Biennale XIII Spotkań Teatralnych "Terapia i Teatr" w Łodzi w 2018r. w ramach przeglądu teatralnego odbył się pokaz spektaklu "Moja sprawa" i dyskusja dotycząca metod pracy z niepełnosprawnymi intelektualnie.

Drugą rolę, diametralnie różną od roli Matki w "Mojej sprawie", o której napisała pani Nieśpielak to rola Lizetty w przedstawieniu "Nocleg w Apeninach", komediooperze z muzyką Stanisława Moniuszki i librettem Aleksandra Fredry. Wystawiła ją Warszawska Opera Kameralna w inscenizacji i reżyserii Roberto

Skolmowskiego (premiera 16,11,2018r.)

Znakomite pomysły inscenizacyjne reżysera – wprowadzenie do spektaklu postaci rodem z komedii dell' arte, zabawne sytuacje podkreślające absurdy akcji i bardzo dobre prowadzenie aktorów, to bezprzeczenie walory przedstawienia.

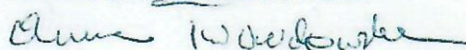
Lizetta – wiodąca rola powierzona p. Nieśpielak, energiczna Włoszka prowadząca karczmę, jest jedyną nieśpiewaną rolą w operowym spektaklu. Przed aktorką stanęło kilka zadań, z którymi dotąd nigdy się nie mierzyła. Mówiąc klasycznym fredrowskim wierszem, musiała dostosować interpretację tekstu i działania sceniczne do tempa i rytmu muzyki, a dialogowe fragmenty musiały być dostosowane do rytmu całości. Każde wejście na scenę i wypowiedzany tekst, wymagało od aktorki ogromnej dyscypliny. Dramaturgia poszczególnych scen musiała być zbudowana tak, ażeby w naturalny sposób zmieścić się w czasie i rytmie jaki wyznaczała muzyka. Pani Nieśpielak znakomicie poradziła sobie zarówno w znalezieniu środków wyrazu, które przystawały do kreowanej postaci, jak i z interpretacją podawanego błyskotliwie tekstu. Cięte riposty, szybkie reakcje, umiejętne stosowanie skrajnych, przeciwstawnych emocji świadczą o sprawności warsztatowej aktorki.

W rozdziale dotyczącym pracy nad realizacją postaci Lizetty, p. Nieśpielak wykazała umiejętność budowania komediowej postaci scenicznej i współtworzenia jej z pozostałymi twórcami. Podczas prób wypracowała efektywną technikę, w której przejście z jednej sceny w drugą pozwalało w naturalny sposób budować dramaturgię postaci i dramaturgię poszczególnych scen.

Bardzo interesujące są ostatnie rozdziały pracy teoretycznej mgr Nieśpielak, odnoszące się do Filozofii Wschodu, która między innymi koncentruje się na osobistym rozwoju człowieka, na poszukiwaniu każdego dnia własnej drogi doskonalenia się. Filozofię „Każdego dnia jesteśmy w innym procesie twórczym niż na początku” aktorka zaadoptowała do swojej metody pracy ze studentami. Doskonalenie siebie jako człowieka „by być w czymś lepszym choć o milimetr” jest zdaniem p. Nieśpielak – Kubiak najważniejszą metodą, sprawdzającą się w sytuacjach kryzysowych, których nie brakuje w pracy aktora.

Biorąc pod uwagę zgłoszone wartościowe dokonania artystyczne (rola Matki w spektaklu „Moja sprawa”, reż. Iwona Siekierzyńska i rola Lizetty w sztuce Aleksandra Fredry „Nocleg w Apeninach”, reż. Roberto Skolmowski) oraz ważne refleksje teoretyczne noszące tytuł „Kontrasty”, a także aktywność naukowa Pani Magister, jej udział w licznych międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych, zasługuje na przyznanie p. Aleksandrze Nieśpielak – Kubiak stopnia doktora w dziedzinie sztuki, dyscyplinie sztuki filmowe i teatralne.

Prof. Anna Twardowska

Wrocław, 08.08.2020.